

Nejednakosti u zdravlju nastaju kao rezultat nejednakih životnih mogućnosti

Ovaj broj Epohe zdravlja ima za cilj odgovoriti na pitanje Jesu li i ako jesu, koliko naši Zdravi gradovi i Zdrave županije postali "zdravijim" mjestom za život za veliku skupinu svojih stanovnika, za osobe s invaliditetom? U godini JEDNAKIH MOGUĆNOSTI upustili smo se u vrlo rigoroznu evaluaciju vjerodostojnosti naših principa – jednakih mogućnosti za nas tjelesno sposobne i za one koji to nisu. Stoga smo, pripremajući ovu Epohu zdravlja, odgovor tražili i od gradskih i od županijskih uprava, od pojedinaca i od druga osoba s invaliditetom.

Koliko smo izjednačili mogućnosti – prosudite sami.

Kada sam prije (uh, skoro više od dvadeset godina upoznala gospođu Mirjanu Dobranović nisam mogla ni naslutiti značaj tog poznanstva – zasebe - i osobno i profesionalno. Ni tada ni danas Mirjana ne ostavlja sugovorniku dvojbu kada dođe do pitanja «Jesmo li jednaki?». Upravo suprotno. Tada, sredinom osamdesetih, majka dvojice tinejdžera i uspješna poslovna žena (koja je obnašala dužnost pomoćnice gradskog sekretara za zdravstvo doktora Slobodana Langa) Mirjana je imala snage i "na svoja leđa staviti" cijeli niz aktivnosti projekata Zagreb – zdravi grad (nikada neću zaboraviti produhovljenu ljepotu projekta "Večer u obitelji invalida"). Pokretana ljudskom i profesionalnom osjetljivošću i "opremljena" menadžerskim sposobnostima, Mirjana je "dotaknula" veliki broj ljudi, oblikovala cijeli niz prijedloga i rješenja (o kojima ćete čitati i ovdje) i, u značajnoj mjeri, obilježila moju karijeru kao javnozdravstvenog doktora. Pa tko bi onda bio prikladniji gost-urednik ovog broja ako ne ona...

Docent dr. Selma Šogorić, dr. med.
Nacionalna koordinatorica Hrvatske mreže zdravih gradova
ssogoric@snz.hr

Vrijednost Sajma zdravlja Zdravih gradova nije samo u njegovu značaju i kvalitetnom doprinosu zdravlju već je on i potvrda zdravih ljudskih komunikacija i održavanja zadane riječi, što je veliki zalag zajedništva. Ove uvodne retke pišem kao dugogodišnja „zdravogradovica“, jedna od onih koje su u pokretu od samih početaka u Hrvatskoj, pa i nositeljica plakete za desetogodišnju radu i djelovanja Mreže. I tako, sudjelujući svake godine (pa tako i prošle) na Sajmu zdravlja održanom u Vinkovcima, bila sam predavač na Tribini posvećenoj osobama s invaliditetom. Koordinatorica Hrvatske mreže zdravih gradova doc. dr. Selma Šogorić sa Škole narodnog zdravlja, entuzijistica i zaista prava koordinatorica s vizijom, tada je ponudila i predložila da sedmi broj časopisa Hrvatske mreže zdravih gradova, Epoha zdravlja, bude posvećen osobama s invaliditetom. Sjajna zamisao, jer deset posto populacije Hrvatske čine osobe s invaliditetom. A kada se broju od 429.421 osobe (nakon popisa stanovništva 2001. godine) dodaju članovi obitelji i prijatelji, tada se broj zainteresiranih za problematiku osoba s invaliditetom kreće oko 1,5 milijun građana Hrvatske. A onda se dogodila 2007. godina

– od Europske zajednice proglašena Europskom godinom osoba s invaliditetom. Hrvatska je 30. ožujka 2007. godine potpisala UN Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Uskoro, još tijekom 2007. godine, Vlada RH donijet će novu Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje 2007. – 2015. U Saboru je započela javna rasprava o Zakonu o pravobranitelju za osobe s invaliditetom. Tijekom 2007. sve se veći značaj daje pravu na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta prvi je put u proračunu za 2007. osiguralo tri milijuna kuna za prilagodbu osnovnih i srednjih škola. Na radost velikog broja osoba s invaliditetom vraćeno je pravo besplatnog korištenja autocesta i tunela tj. zaustavljena odredba Zakona o javnim cestama koja je predviđala prestanak tog prava 31. prosinca 2006. godine.

Dakle, sjajna godina koja obećava. A evo i Epoha zdravlja tome se pridružuje na način da je ponuđeno osobi s invaliditetom da bude gost-urednik ovoga broja. Dobivene su odriježene ruke da se u njega stavi sve što se, pogledom osoba s invaliditetom, čini važnim. Iskustveno znajući kako je življenje osoba s invaliditetom teško, kako postoji niz individualnih nevolja i teških nerješivih stanja, koje su često posljedica neinformiranosti i neznanja, ali i stavova u društvu, mislim da je važno spomenuti sve pozitivno što se događalo i što bi se trebalo dogoditi u životu osoba s invaliditetom. Bez ikakve pretenzije da se sve kaže, već samo nešto.

Uređivanje ovog broja započelo je hitnim pozivom na zajedništvo u pruženoj šansi. Pozvani su dobri ljudi koji su bili spremni djelovati brzo. I tako su u kratkom roku stigli tekstovi i slike koje će, prikazujući život u zajednici i sve u njoj – i mlade i stare i ranjive skupine, opisati i kvalitetu života osoba s invaliditetom. Njima je posvećen ovaj NAŠ broj u 2007. godini.

mr. sc. Mirjana Dobranović
Predsjednica Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida – HSUTI
savez@hsuti.hr